

ART crítica

L'Anson pels forats de la memòria

Són els forats de la memòria els que permeten fer el filtratge, aquesta dualitat entre entrada/sortida, on els forats busquen el record de la mateixa manera que se'n desfan. «Pels forats de la memòria» és també un títol d'una obra de l'artista tossenc Bonaventura Anson, que des del dia 28 de juny, i durant tot l'estiu, presenta una gran mostra retrospectiva al Museu Municipal de Tossa. Amb les seves obres s'han inaugurat les tres noves sales que amplien aquest museu, continuant així la reestructuració dels darrers anys.

Quan l'artista descobreix la dimensió històrica i les limitacions de la seva existència, transforma el sentit perceptiu basant-se en el passat. Aquest filtratge li permet arribar al punt on es troba avui, amb un inversió de plantejaments que fan de la història personal pretext per projectar un sentit social ampli. L'artista, el creador, a partir dels anys setanta inicia una escalada progressiva vers el temps passat servint-se de la pròpia educació, entorn viscut, objectes personals, remembrances d'infància... i reconstruint tota aquella estructura interna per on emergeixen causes i efectes.

Hi ha qui tracta de retrobar la infància, basant-se en objectes personals i intimistes, mentre d'altres, avesats a una estètica dels vestigis, reviu paisatges en ruïnes. Anne i Patrick Poierrier, C. Boltanski, Claudio Costa, Nancy Graves, Charles Simonds, M.A. Campano, etc, podrien servir-nos d'exemples en aquest sentit i l'anàlisi dissemblant de propostes ens ajudaria a construir una tesi entorn del sentit de vestigi a la plàstica contemporània. L'Anson dins aquesta estètica (déus de pedra literalment destrossats, nimfes, sàtirs, minotaures; barques i finestres trencades...) va molt més enllà, fent del mateix temps una ferida constant i una arqueologia sensitiva. No reconstrueix cap maqueta del que va ser, sinó allò que ha deixat de ser.

L'Anson, arran d'aquesta mostra —important per poder conèixer tota l'evolució des de la sèrie **Corcs** fins ara—, lliurarà cinc obres al museu que són una unitat i reflecteixen la imatge de

A la foto, una obra de l'artista tossenc Bonaventura Anson titulada *Hefesto*.

l'illa de Tossa fins que desapareix totalment. El conjunt és crític i palesa clarament el símbol d'una cultura que s'enfonsa. Cerca elements substitutius que redueixen la imatge plàstica —força ja pels seus propis valors— a un déu de pedra, un tronc truncat, una barca corcada o una finestra de granit que pot barrar-se com una presó. Són símbols com a vestigis, expressant l'itinerari de la memòria i assumint un sentit de vida que aprofundeix en el pòsit perceptiu/sensitiu del record. Quan pintava la sèrie **Corcs**, la figura no hi surtia per no fer persones destruïdes, mentre que amb la **Mediterrània** assenyala com a culpa «de tots que hi hagi aquestes ferides a la pedra». Si **Corcs**, partint del cubisme i l'expressio-

nisme, es planteja finalment en termes d'abstracció, és a partir d'aquí que a **Mediterrània** reprèn (en la síntesi) el camí de la figuració, establint-se una fusió per oposició de conceptes (destruir/construir).

Més enllà d'uns valors plàstics remarcables —sobretot en el treball actual del marbre—, entre colors, textures, gratats, erosions, polits o transparències, les solucions pictòriques i escultòriques estan en funció d'unes idees, d'uns símbols propis, d'una manera de veure el món... Vull dir que, sense el cos poètic i filosòfic que hi aplica l'artista, el material dur que és el marbre no rebria una ferida a la pell («Crit d'Efest»), no trencaria l'estructura («Etrusc») o restaria simplement sense polir («Mino-

taure manyac»). Segurament tampoc les barques de **Corcs** no s'anirien descomponent vers el no-res. Això no vol dir que quan pinta «El naixement d'Afrodita» o desenterra l'«Atleta mediterrani», com si fos una escultura arqueològica, privi l'anècdota, sinó el pretext per generar la pròpia visió, fent de les arrels culturals i immediates la gènesi d'una motivació més àmplia.

«Espatllar» la matèria, fent-li tota mena de ferides o deixant-la sense polir, lliurant-se a un desig vitalista de trobar una altra expressió amb el marbre, lluny de la tradició dels talles de Carrara. Aconseguir un llenguatge contemporani, solucions a la pedra o a la tela que no necessiten ni de bon tros cap més recolzament, però que sí tenen un punt de pertinença que les fa possibles. El més llunyà és la infància de l'artista, viscuda a Tossa, aquell contacte de l'home amb el Mediterrani que li anava explicant el seu avi damunt la barca, els coneixements de caràcter humà dels pescadors, la lluita per la vida i les primeres barques de joguina que ell mateix es feia amb la fulla de nisper, com a primeres incursions primàries en el món de l'escultura.

En definitiva, una primera infància —paradís perdut— plena de satisfaccions que assenyalarà el camí posterior ple d'interrogants, quan ja tot va desaparèixer. El primer pas cap al desençant és el retall progressiu dels límits de llibertat imposats a una criatura; després, les preguntes sense resposta, els desenganys, aquell col·legi on va rebre el primer suspens en una assignatura que se'n deia «dibuix» (per no fer-ho com les làmines) o un esforçar-se en entendre per què un gran pintor que es deia Chagall podia fer homes voladors. Així, estirant el fil de les vivències, aquell noi que quedava embadalit davant el quadre del Museu de Tossa, ara, i per no traïr les paradoxes del temps, hi torna amb la seva pròpia obra. No és hora ja de sentir-se provocat amb una imatge assumida, sinó de provocar amb les seves imatges.